

ALFABET JĘZYKA MUZYCZNEGO

PODSTAWOWE DANE (odczytaj tytuł utworu, czy zawiera jakieś wskazówki dla słuchacza, sprawdź, z jakim gatunkiem muzycznym obcuje w czasie słuchania; odczytaj informację na temat tonacji i numeracji (opus) utworu; zapoznaj się z wykonawcami i okolicznościami nagrania)

TEMAT (określ typ wysłuchanej muzyki, czy jest to muzyka poważna czy rozrywkowa, klasyczna czy rock, pop, techno, disco, folklor, muzyka medytacyjna, religijna, symbolizująca uczucia i wartości, programowa - będąca zapisem treści pozamuzycznych; kilkoma słowami określ charakter utworu: pełen energii, dynamiczny, spokojny, wizyjny; co pełni pierwszoplanową rolę w utworze: rytm, melodia, barwa dźwięku; czy utwór budzi w słuchaczu skojarzenia pozamuzyczne: obrazy, folklor, filozofia, historia, literatura, epoka)

ŚRODKI WYKONAWCZE (jakiego rodzaju instrumenty, głosy zastosowano w utworze i jakie odczucia, wrażenia wywołują w słuchaczu; jaką rolę pełni orkiestra w utworze: jest rodzajem harmonicznego dopełnienia, skoczego akompaniamentu, ulotnego tła dźwiękowego; jakie są relacje między instrumentami, czy wchodzi ze sobą w dialog, czy niektóre grają także solo, czy instrument solowy wywołuje w słuchaczu jakieś liryczne emocje i jakie; czy w całym utworze jest stała obsada wykonawców)

RODZAJ MUZYCZNY (ZWIĄZKI ZE SŁOWEM, OBRAZEM I FILMEM)

(określ zastosowany przez kompozytora rodzaj muzyczny, czy jest to forma rozbudowana, czy miniatura; czy jest to muzyka zintegrowana z inną dziedziną sztuki - teatrem, literaturą, malarstwem, filmem; jak w tańcu gest może dopowiadać muzykę; czy w utworze wokalnemu instrumentowi towarzyszy śpiewakowi, czy ma partię samodzielną; jaki jest związek muzyki z tekstem, czy muzyka pogłębia nastrój uczuciowy tekstu, czy wnika w słowo i możemy obserwować zjednoczenie tych dwóch warstw; jakie wyobrażenia wizualne przywołuje utwór, jaką wizję muzyka wywołuje w słuchaczu; zaplanuj fabułę filmu, którego ilustracją mógłby być wysłuchany utwór muzyczny; czy jest to „muzyka w kadrze”, którą słyszą również bohaterowie filmu, czy jest muzyczną stylizacją odgłosów środowiska akustycznego, w którym odbywa się akcja filmu; określ funkcję muzyki w filmie: czy tworzy iluzję przestrzeni, czy przywołuje czas historyczny - za pomocą autentycznej muzyki dawnej

epoki lub muzyki stylizowanej; czy główny temat muzyczny filmu podkreśla przemiany emocjonalne akcji lub komentuje stany duchowe i przeżycia bohaterów) bohaterów)

FORMA

(ocień, na ile kompozycja utworu jest harmonijna lub pełna dysonansów, czy można podzielić utwór na części, zaobserwuj, czy istnieje wyraźny podział między częściami utworu, określ, jaki jest rozkład napięć w utworze)

WYRAZ I CHARAKTER (zadecyduj, czy utwór ma nastrój: liryczny, dramatyczny, smutny, czy radosny; czy jest w wyrazie spontaniczny, emocjonalny, surowy, popisowy, powściągliwy, skupiony; przypomina dialog czy monolog, jakie są zmiany nastroju: nagłe czy stopniowe)

LINIA MELODYCZNA (ocień linię melodyczną utworu, decydując czy jest: wyrazista, kapryśna, długa, krótka, płynna, poszarpana, klarowna i pogodna, instrumentalna, wirtuozowska; czy melodia zmienia się, czy posuwa się krokami, skokami)

RYTM I TEMPO (scharakteryzuj rytm utworu, czy jest: miarowy, regularny, swobodny, kapryśny, prosty, złożony, ostry, agresywny; czy polega na powtarzaniu pewnych formuł; jakie jest tempo utworu: wolne, szybkie, umiarkowane, majestatyczne, stałe, zmienne)

KOLORYSTYKA DŹWIĘKOWA (ocień występujący w utworze rodzaj brzmienia, czy jest to brzmienie jasne, pogodne, ciemne, ponure, gęste, rozrzedzone; określ, czy jest to brzmienie spójne, czy może słyhać brzmienie poszczególnych instrumentów; zbadaj jaka jest dynamika utworu: zmienna, stała, mało lub bardzo zróżnicowana)